

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Pakoszówka

Na podstawie art. 7 ust 1 pkt 10, oraz art. 18 ust 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 r Dz. U. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), art. 5 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z póź. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka na lata 2013-2020 przyjęty przez Zebranie Wiejskie mieszkańców miejscowości Pakoszówka.

§ 2

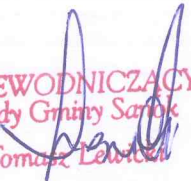
Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sanok.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Sanok
Tomasz Lewicki

Uzasadnienie

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 istnieje możliwość składania wniosków o refundację części kosztów inwestycji realizowanych na obszarach wiejskich.

Do wniosków o przyznanie pomocy z działania „odnowa i rozwój wsi” zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. dołącza się wymagane w nim dokumenty, w tym:

- 1) plan odnowy miejscowości, zawierający w szczególności:
  - a) charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
  - b) inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości
  - c) ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
  - d) opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji;
- 2) uchwałę:
  - a) zebrania wiejskiego lub rady dzielnicy lub rady osiedla w sprawie przyjęcia planu odnowy miejscowości podjętą dla każdej miejscowości, w której będzie realizowana operacja, a w przypadku gdy w danej miejscowości nie została powołana rada dzielnicy lub rada osiedla – rady miasta
  - b) rady gminy w sprawie zatwierdzenia planu odnowy miejscowości.

Aplikowanie o środki unijne daje szansę rozwoju obszaru gminy Sanok. W ramach działania 3.4 „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich można finansować między innymi działania związane z:

- budową, przebudową, remontem lub wyposażaniem obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, w szczególności świetlic i domów kultury;
- budową, przebudową lub remontem obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, służących do użytku publicznego,
- kształtowaniem centrów wsi jako obszaru przestrzeni publicznej, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów, parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- urządzeniem i porządkowaniem terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Sanok
Tomasz Lewicki

**RADA GMINY
SANOK**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PAKOSZÓWKA

NA LATA 2013-2020

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

I.WSTĘP	3
II.POŁOŻENIE	4
2.1 Przynależność administracyjna	4
2.2 Charakterystyka	5
2.3 Ludność	5
III.HISTORIA	6
IV.AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO- GOSPODARCZA	9
4.1 Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszkówce	9
4.2 Ochotnicza Straż Pożarna w Pakoszkówce	13
4.3 Działalność KGW w Pakoszkówce	14
4.4 LKS Victoria Pakoszkówka	15
4.5 Szkoła Podstawowa	17
V.GOSPODARKA MIEJSCOWOŚCI PAKOSZÓWKA	19
VI.ZASOBY MIEJSCOWOŚCI PAKOSZÓWKA	19
VII.ANALIZA SWOT	20
VIII.MISJA I CELE STRATEGICZNE	22
IX.HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	28
X.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	29
XI. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW	29
XII. SYSTEM WDRAŻANIA	30
XIII. ZGODNOŚĆ PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PAKOSZÓWKA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	30
XIV. PODSUMOWANIE	32

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

I. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka wykonano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z p. zm.). Plan został opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie: szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Celem działania jest wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwia rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich. Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:

- a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,

2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;

3) budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;

4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;

5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;

6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Celem planu jest podtrzymanie i odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

---

i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy Miejscowości:

- plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe;
- zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej;
- dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga porozumienia. Osiągnięte porozumienie, na drodze otwartej dyskusji, pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna;
- tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości, a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Dokument ten zawiera analizę stanu obecnego miejscowości, przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną sołectwa, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego Pakoszówki, zawiera analizę planowanych inwestycji, szacuje spodziewane efekty planowanych inwestycji i działań oraz przebieg procesów rozwojowych tej wsi na lata 2013 – 2020.

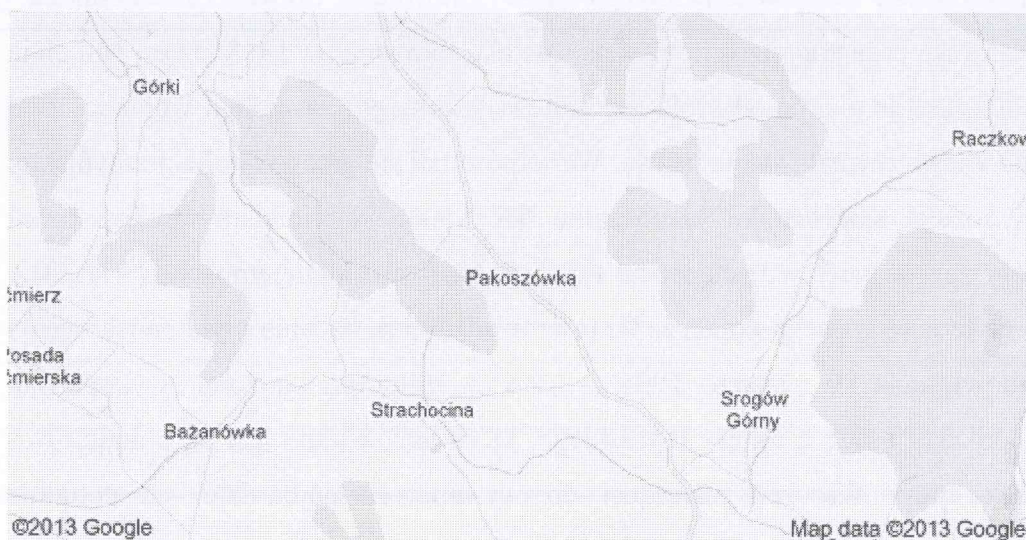
II. Położenie

2.1 Przynależność administracyjna

MIEJSCOWOŚĆ:	PAKOSZÓWKA
GMINA:	GMINA WIEJSKA SANOK
POWIAT:	SANOCKI
WOJEWÓDZTWO:	PODKARPACKIE
SOŁTYS:	JERZY BIELEŃ

2.2 Charakterystyka

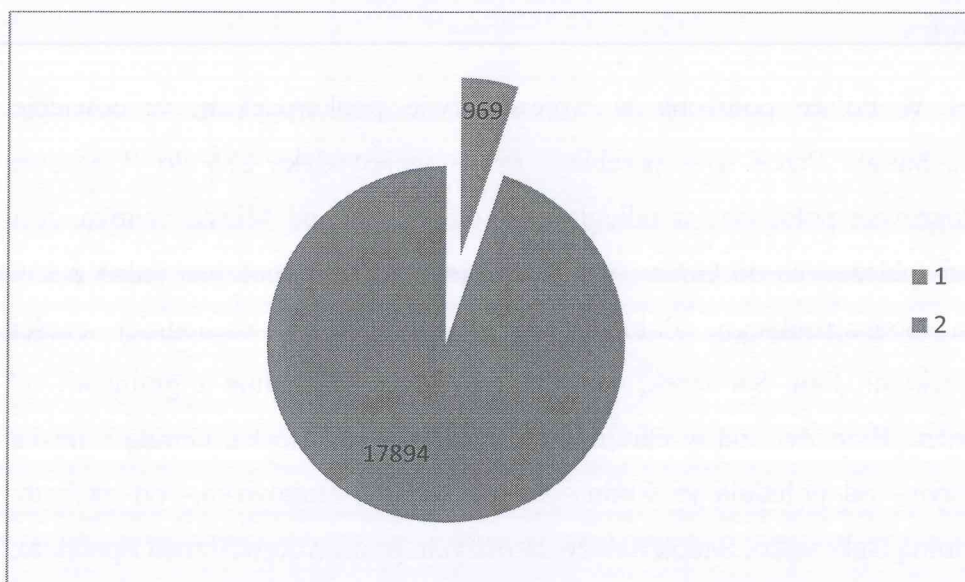
Pakoszkówka – wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie sanockim, w gminie Sanok. Przez wieś przebiega droga wojewódzka 886 do Rzeszowa i Sanoka. Wieś Pakoszkówka położona w odległości około 13 km od Miasta Sanoka. Jest jedną z miejscowości należących do Gminy Sanok. Wiejska gmina Sanok jest jedną z 159 gmin województwa podkarpackiego. Położona w południowo - wschodniej części województwa nad rzekami: San, Sanoczek, Pijawka i Tyrawka. Sąsiaduje z gminami: od północy Dydnia, Bircza, Brzozów,- od wschodu z: Gminą Tyrawa Wołoska, Gminą Miejską Sanok, Gminą Zarszyn,- od południa z: Gminą Zagórz, Gminą Bukowsko,- od zachodu z: Gminą Zagórz, Gminą Bukowsko. Sanok należy do dużych gmin województwa i powiatu. Zajmuje powierzchnię 231,38 km². Łącznie gminę zamieszkuje 17 240 osób. Na terenie gminy znajduje się 32 zróżnicowanych pod względem demograficznym, gospodarczym, funkcjonalnym miejscowości tworzących układ administracyjno-przestrzenny.

2.3 Ludność

Na dzień 31.12.2012 roku Pakoszkówka liczyła 969 mieszkańców, co stanowi 5% ogółu mieszkańców gminy.

- 1 – Liczba ludności Pakoszówki
2 – Liczba ludności gminy Sanok ogółem

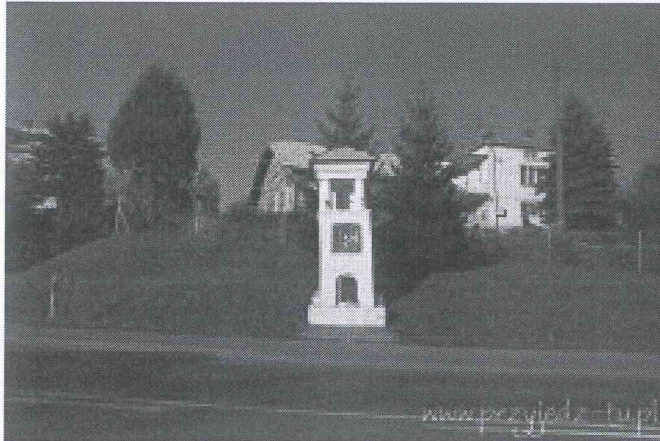
III. Historia

Pakoszówka – wieś w Polsce położona w województwie podkarpackim, w powiecie sanockim, w gminie Sanok. Przez wieś przebiega droga wojewódzka do Rzeszowa i Sanoka. Jak wynika z informacji historycznych wieś ta została założona w 1348 przez Mikołaja Pakosza, który otrzymał te ziemie od króla Kazimierza Wielkiego za zasługi wojenne, a od nazwiska którego wieś otrzymała swoją nazwę. We wsi urodził się greckokatolicki arcybiskup - błogosławiony Józefat Kocyłowski. Na początku XX wieku właścicielem wsi był Paweł Tyszkowski, który zapisał wieś w testamencie Polskiej Akademii Umiejętności. Od lat 70 – tych XX wieku na terenie górnego dorzecza Sanu prowadzone są badania wykopaliskowe na wybranych stanowiskach. W latach 1994 – 1995, 1998 prowadzono wykopaliska w Pakoszówce, odkryto osadę z okresu rzymskiego, która usytuowana jest na południowo-zachodnim zboczu góry Wroczeń, należącej do wysuniętych najbardziej na południe wzniesień Pogórza Dynowskiego. Jej partia szczytowa wznosi się na wysokość 498, 2 m n.p.m. W trakcie dotychczasowych badań wykopaliskowych przebadano obszar stanowiska o łącznej powierzchni 1000m². Do najliczniejszych znalezisk na tym terenie należą fragmenty naczyń glinianych, będącym wytworem ludności kultury przeworskiej. Kultura ta rozwijała się na ziemiach polskich od schyłku trzeciego wieku przed Chrystusem do połowy V wieku po Chrystusie. Najnowsze odkrycie to pozostałości budowli do połowy zagłębionej w ziemi i wspartej na trzech rzędach słupów, czyli tzw. półziemianek. Prawdopodobnie jest to największa tego typu budowla na tych terenach. Znalezione także

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

dwa fragmenty żuźla: żelaznego oraz pochodzącego z metali kolorowych, co świadczyć może, że ludność ta zajmowała się obróbką żelaza.

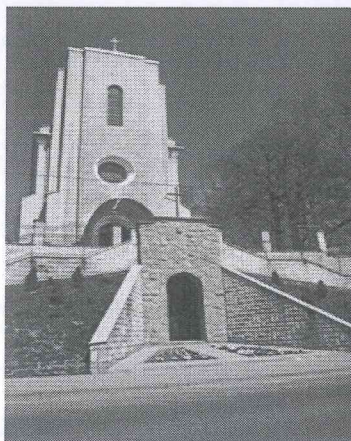
Murowana kapliczka znajduje się po prawej stronie drogi prowadzącej do Brzozowa.

Źródło: WWW.przyjedz-tu.pl

Murowany spichlerz dworski wzniesiony w XIX wieku

Źródło: WWW.przyjedz-tu.pl

Kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela, murowany, potynkowany, zbudowany w 1937 roku

Źródło: WWW.gminasanok.pl

Zabytki:

1. Kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela, murowany, potynkowany, zbudowany

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

---

w 1937 roku

2. Dworek z lat trzydziestych dwudziestego wieku, dziewiętnastowieczny spichlerz, pozostałość po dawnym folwarku oraz resztki dworskiego parku krajobrazowego.

3. Przydrożne kapliczki z XIX i XX w.

Z Pakoszkówką nierozzerwalnie związana jest osoba Jozafata Kocyłowskiego. Jozafat Kocyłowski biskup diecezji przemyskiej 1876-1947. Biskup Jozafat Kocyłowski jawi się jako niezwykła postać pośród biskupów przemyskich choćby, dlatego że jego działalność przypada na tak trudny okres, jakim było dwudziestolecie międzywojenne. Postać ta jest ważna dla dwóch narodów – Polaków i Ukraińców, którzy przed akcjami przesiedleńczymi współżyli ze sobą, między innymi na terenie diecezji przemyskiej. Był to jedyny biskup przemyski wschodniego obrządku, który działał w okresie istnienia drugiej Rzeczypospolitej, między innymi dlatego należy poświęcić mu szczególną uwagę. Osoba biskupa była szczególnie związana z regionem sanockim z racji swego urodzenia we wsi Pakoszkówka. Jego liczne związki z tą miejscowością widoczne były również w jego późniejszej pracy duszpasterskiej. Biskup Kocyłowski urodził się 3 marca 1876 roku w Pakoszwówe, miejscowości położonej 12 kilometrów od Sanoka. Była to wieś, jak wiele innych w owym czasie, zamieszкана w połowie przez ludność polską, a w połowie przez ukraińską. Budowę kościoła rzymskokatolickiego rozpoczęto tam dopiero przed II wojną światową, przed tym okresem wieś nie posiadała własnej świątyni, ludność polska wyznania rzymskokatolickiego uczęszczała do kościoła pod wezwaniem św. Katarzyny w Strachocinie – wsi oddalanej o około 5 kilometrów. Ludność ukraińska była wyłącznie wyznania greckokatolickiego i uczęszczała do cerkwi pod wezwaniem świętego Jerzego w Lalinie. W tej właśnie cerkwi ochrzczony został Josyf Kocyłowski – późniejszy biskup diecezji przemyskiej. Cerkiew drewniana pod wezwaniem św. Jerzego w Lalinie (Jałyni), w której ochrzczony został przyszły biskup, znajdowała się w dekanacie sanockim. Patronem cerkwi był właściciel majątku w Pakoszwówe, Paweł Tyszkowski. Biskupa ochrzcił najprawdopodobniej ksiądz Andrij Gabła. W tym czasie w Pakoszwówe mieszkało około trzystu grekokatolików. Niezwykły był sposób, w jaki w owym czasie współżyli ze sobą ludzie różnych wyznań, bez większych konfliktów często wspólnie uczestnicząc w uroczystościach zarówno cerkiewnych jak i kościelnych, wspólnie chodząc na pielgrzymki do miejsc kultu ważnych zarówno dla jednych jak i dla drugich.

IV. Aktualna sytuacja społeczno- gospodarcza

Pakoszkówka to typowa miejscowość rolnicza jednakże gospodarstwa są tu małe, zaś gleby słabe. Dlatego też mieszkańcy zmuszeni są pracować w okolicznych firmach, lub za granicą. Ponieważ w Sanoku i okolicy jest wysokie bezrobocie grono młodych ludzi po ukończeniu studiów pozostaje w dużych miastach. Zabudowa Pakoszkówki jest dość ładna i nowa. Powietrze jest tu czyste, przyroda zaś sprzyja rozwojowi turystyki, dlatego można by przy niedużych nakładach rozwinąć tu działalność agroturystyczną oraz sieć drobnych usług celem stworzenia nowych miejsc pracy. Pakoszkówka posiada Wiejski Dom Kultury, w którym odbywają się przyjęcia weselne, imprezy kulturalne organizowane przez gminę Sanok oraz spotkania mieszkańców. Przy WDK działa też Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszówce.

4.1 Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszówce

Historia powstania i działalności artystycznej Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszówce sięga roku 1921, kiedy to ówczesny nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechnej w Pakoszówce, Piotr Dombrowiecki, zebrał kilku chętnych mieszkańców wsi Pakoszkówka i podjął próbę założenia orkiestry strażackiej. Za pierwszego kapelmistrza orkiestry w Pakoszówce należy więc uznać właśnie Piotra Dombrowieckiego, który uczył przyszłych muzyków podstaw gry na instrumentach dętych, organizował pracę orkiestry, przygotowywał nuty i aranżacje, prowadził próby. Spotkania orkiestry odbywały się prawie codziennie w sali Kółka Rolniczego po zakończeniu prac polowych i domowych.

Z roku na rok stan osobowy orkiestry powiększał się. Największym problemem, jaki należało

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

---

rozwiązać, był niedobór instrumentów muzycznych. Dlatego też członkowie orkiestry oraz mieszkańcy Pakoszówki dobrowolnie opodatkowali się i wnosili datki na ten cel. W okresie Świąt Bożego Narodzenia orkiestra „szła po kolędzie” od domu do domu a w miesiącu maju grała „Pieśni Maryjne” przy przydrożnych kapliczkach. Część środków na zakup potrzebnego instrumentarium pozyskano z opłat pobieranych podczas zabaw i potańcówek w rodzinnej wsi oraz okolicznych miejscowościach. Orkiestra grała również na weselach i pogrzebach. Obsługiwała święta państwowe i kościelne, zarówno w parafii rzymskokatolickiej w Strachocinie jak i greckokatolickiej w Lalinie.

W 1926 roku Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszówce zagrała na zabawie oficerskiej w Domu Żołnierza w Sanoku. Rosnący w siłę zespół wydatnie wspomógł oficer stacjonującego w Sanoku II Pułku Strzelców Podhalańskich – podpułkownik Zygmunt Csadek. To dzięki niemu zespół otrzymał w prezencie 1 bas, 2 waltornie, 1 klarnet typu „S”, 1 bas walizkowy, 1 werbel oraz czynele. Kolejnymi kapelmistrzami orkiestry byli: nauczyciel Stanisław Potocki, Grędel, mieszkaniec Srogowa „Holuka”, a po nim krótko przed wybuchem wojny nasz rodak - Józef Mazur. Okres okupacji niemieckiej orkiestra przetrwała bez większych strat, ale niestety również bez prób i ćwiczeń. Instrumenty i nuty członkowie orkiestry przechowywali w swoich domach ukryte na strychach. Po zakończeniu wojny orkiestra reaktywowała się w 1948 roku, a kapelmistrzem został ponownie Józef Mazur. To w jego domu odbywały się pierwsze powojenne próby, a on sam przygotowywał i rozpisywał nuty.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

W kolejnych latach z orkiestrą współpracowali następujący kapelmistrzowie: Ferdynand Poprawa, Czesław Zabłotny, Piotr Graboń, Władysław Teśniarz, Marcin Kornasiewicz. Zmieniał się również skład osobowy zespołu, ale nie gasł zapal muzyków - członków miejscowej straży pożarnej. Przez te długie lata orkiestra odniosła wiele znaczących sukcesów, które zostały udokumentowane dyplomami i stosownymi wpisami w dokumentacji jednostki. Wiele z nich pozostało jedynie we wspomnieniach ówczesnych muzyków, a o niektórych zapomniano lub zatarty się w ludzkiej pamięci. Kolejne Zarządy OSP w Pakoszwce udzielały i udzielają nadal całej orkiestrze szeroko pojętego wsparcia, starają się rozwiązywać na bieżąco problemy, z jakimi spotyka się zespół. Dokładają starań, aby orkiestra miała odpowiednie zaplecze i warunki do ćwiczeń. W Orkiestrze Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszwce swoje umiejętności doskonalili obecnie 35 młodych muzyków pod batutą kapelmistrza Szymona Kielara. Orkiestra bierze udział w wielu uroczystościach organizowanych przez lokalne samorządy, stowarzyszenia i instytucje.

Do kalendarza orkiestry na stałe wpisały się uroczystości obchodzone w Pakoszwce takie jak: Dzień Strażaka, Święto Narodowe Trzeciego Maja, Narodowe Święto Odzyskania

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

Niepodległości, uroczystości przy pomnikach w Pakoszówce i Falejówce, pasterka w wigilię Bożego Narodzenia oraz rezurekcja w Święta Wielkanocne. Nie zapomina też o kontynuowaniu tradycji zapoczątkowanej przez naszych poprzedników, a mianowicie kołędowaniu w okresie Świąt Bożego Narodzenia i majówkach przed wiejskimi kapliczkami. Dużym sukcesem orkiestry jest to, iż w zasadzie cały jej skład osobowy, od samego początku to mieszkańcy naszej miejscowości. W trakcie uroczystości Jubileuszowych orkiestra została odznaczona Medalem Złotym „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, nadanym przez Zarząd Główny ZOSP RP w Warszawie. W podzięce za ponad 100-letnią opiekę i błogosławieństwo odsłonięto tablicę pamiątkową i poświęcony pomnik ku czci św. Floriana, ufundowany przez członków OSP w Pakoszówce. Staraniem Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Pakoszówce z okazji Jubileuszu wybito pamiątkową monetę o nominale Jeden Pakosz.

4.2 Ochotnicza Straż Pożarna w Pakoszówce

OSP Pakoszkówka rok założenia 1906

KRS – 00 55 166

REGON – 371 167 617

NIP – 687 179 901

Jednostka terenowa ratowniczo – gaśnicza

Kategoria JOT – 4

Zarząd OSP:

Prezes Ryszard Adamiak

V – prezes – naczelnik Janusz Wojtowicz

V – prezes Janusz Romańczyk

Z – ca naczelnika Wacław Błaszczak

Sekretarz Mieczysław Szczurko

Skarbnik Andrzej Pisula

Członek Dawid Rakoczy

sam. poż. Renault Trafic

sam. poż. Star 266

4.3 Działalność KGW w Pakoszówce

KGW w Pakoszówce ma bogatą historię. Powstało w 1922 roku. Od początku popularyzowało oświatę we wsi, aktywnie wspierało istniejącą Drużynę Bartoszewą, organizację Sokół oraz OSP. Początkiem lat 30-tych zorganizowano trzy stopniowe kursy przysposobienia rolniczego. W 1934 r. odbyły się jedne z pierwszych powszechnych kursów gotowania, pieczenia oraz szycia. W latach 1937-39 ponownie organizowano kursy gotowania i pieczenia oraz cykl pogadarek na temat higieny, zdrowia i prawidłowego prowadzenia gospodarstw domowych. Po wojnie było ono jednym z pierwszych kół na ziemi sanockiej organizujących się przy Samopomocy Chłopskiej. W 1945 r. przy KGW działało Przysposobienie Rolnicze rozpowszechniające wśród mieszkańców oświatę rolniczą, niosło postęp i fachowość do wiejskich gospodarstw. W kolejnych latach kobiety z KGW organizowały systematycznie kursy gotowania i pieczenia, kroju i szycia, haftowania i robót ręcznych. Były współorganizatorkami kursów przysposobienia rolniczego, szkoleń rolniczych i drobiarskich. Prowadziły wychowalnie kurcząt, brały czynny udział w nowych inicjatywach wsi. Wspierały i pomagały w pracach przy budowie nowej szkoły podstawowej, wiejskiego domu kultury czy przedszkola. KGW w Pakoszówce postrzegane było jako jedno z aktywnych kół na terenie powiatu i gminy Sanok. Inspirowane dawną tradycją KGW stara się być dziś nadal aktywne, pełne nowych inicjatyw na rzecz Pakoszówki i przyczyniać się do jej rozwoju.

4.4 LKS Victoria Pakoszkówka

Rok założenia: 2008

Barwy: niebiesko-bordowe

WWW: <http://victoriapakoszkowka.futbolowo.pl> (strona nieoficjalna)

Prezes: Marcin Stankiewicz

Źródło: <http://victoriapakoszkowka.futbolowo.pl>

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

1. <u>Łukasz Adamiak</u>	bramkarz	1	0	0	0	0	0	90	90
2. <u>Krzysztof Dąbrowski</u>	bramkarz	12	0	0	5	0	1	995	83
3. <u>Grzegorz Mleczo</u>	obrońca	1	1	0	0	0	0	35	35
4. <u>Piotr Rowiński</u>	obrońca	8	0	0	0	0	0	496	62
5. <u>Andrzej Wroniak</u>	obrońca/pomocnik	11	0	0	1	2	0	740	68
6. <u>Łukasz Chrobak</u>	obrońca/pomocnik	14	0	1	0	0	0	1190	85
7. <u>Szymon Kaczmarek</u>	obrońca/pomocnik	1	1	0	0	0	0	44	44
8. <u>Daniel Daniła</u>	pomocnik	8	0	0	0	0	0	511	64
9. <u>Maciej Tymkiewicz</u>	pomocnik	11	0	2	0	0	0	875	80
10. <u>Marcin Podolak</u>	pomocnik	13	0	0	0	0	0	1026	79
11. <u>Marcin Stankiewicz</u>	pomocnik	7	0	0	0	1	0	585	84
12. <u>Grzegorz Piotrowski</u>	pomocnik	14	0	1	0	0	0	1190	85
13. <u>Daniel Wojdyła</u>	pomocnik	6	0	0	0	0	0	95	16
14. <u>Tomasz Dżugan</u>	pomocnik	5	0	0	0	0	0	280	56
15. <u>Robert Pisula</u>	pomocnik	3	0	0	0	0	0	85	29
16. <u>Michał Tympalski</u>	pomocnik	1	1	0	0	0	0	45	45
17. <u>Marcin Józefek</u>	pomocnik/napastnik	1	0	0	0	0	0	90	90
18. <u>Andrzej Kotowski</u>	napastnik	14	7	1	0	2	0	1133	81
19. <u>Zbigniew Dżugan</u>	napastnik	14	3	1	0	3	0	1170	84

Sztab szkoleniowy

1. Maciej Bukład – trener
2. Marcin Stankiewicz – prezes

Drużyna Victoria Pakoszkówka swoje mecze rozgrywa na pierwszym w gminie Sanok euroboisku. Budowa niniejszego boiska została sfinansowana dzięki pozyskanej przez gminę dotacji z Unii Europejskiej.

Projekt „Budowa euroboiska w miejscowości Pakoszkówka w Gminie Sanok”, działanie 5.3 „Infrastruktura sportowa i rekreacyjna” schemat A „Euroboiska” RPO WP 2007-2013 jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowych II-VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

W ramach inwestycji zaprojektowano urządzenia przeznaczone do celów kultury fizycznej. Przedmiotem inwestycji była:

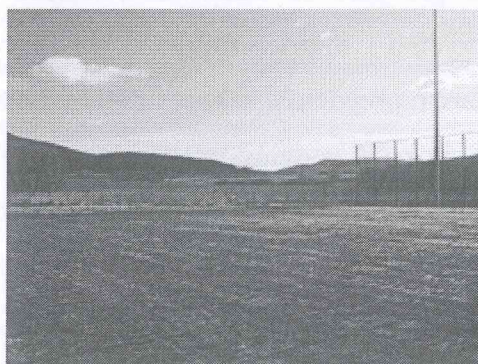
- Budowa płyty boiska z trawy syntetycznej o wymiarach pola gry 120,0 m×85,0 m
- Montaż kompletu bramek stacjonarnych o wymiarach 7,32 m×2,44 m

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

- Wykonanie piłkochwyłów za każdą z bramek
- Wykonanie ogrodzenia z siatki stalowej powlekanej
- Wykonanie oświetlenia o mocy min. 200 luxów

21 grudnia 2011 roku nastąpił odbiór techniczny euroboiska w Pakoszwówce. To była bardzo dobra wiadomość na koniec roku, a równocześnie na początek nowego, dla miłośników sportu w Gminie Sanok. Dzięki euroboisku w Pakoszwówce zasoby sportowo-rekreacyjne w Gminie Sanok powiększyły się o kolejny piękny, nowy obiekt, który będzie służył sportowcom oraz mieszkańcom gminy.

4.5 Szkoła Podstawowa

Z najstarszych dokumentów znajdujących się w Szkole Podstawowej w Pakoszwówce, datowanych na 1944 r., wynika, że pierwszy budynek szkolny został postawiony w roku 1891. Autor podaje, że szkoła składała się z jednej sali do nauki oraz dwóch małych pokoi dla nauczyciela wraz z kuchnią. W 1924 r. dobudowano drugą salę szkolną. Z początkiem okupacji niemieckiej w 1939 r. nauczanie przerwano, by wznowić je po kilku miesiącach. Władze okupacyjne zniżyły stopień organizacyjny szkoły i rozdzieliły uczniów na oddzielne klasy polskie i ukraińskie. Nauczycielkę M. W. Słuszkiewicz aresztowano i wywieziono do obozu koncentracyjnego, gdzie zmarła. Po wycofaniu się Niemców z Pakoszwówki w 1944 r. Franciszek Kuzio objął kierownictwo szkoły. Z jego zapisków wynika, że budynek był w bardzo złym stanie, wyposażony tylko w kilka ławek, bez tablic, podręczników czy też dokumentacji szkolnej. Stan ten był efektem działań okupantów, którzy nakazali spalić wszystkie podręczniki i akta. Sukcesywnie kierownik sprowadzał niezbędne sprzęty i remontował budynek. Nie ułatwiał tego fakt, iż miejscowa ludność nie była pozytywnie nastawiona zarówno do szkoły jak i do nauczycieli. W pierwszym roku po II wojnie pracowała oprócz kierownika tylko jedna nauczycielka – Aniela Solon – która po trzech

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

---

latach objęła kierownictwo nad placówką. W drugiej połowie lat 40-tych starano się podnieść poziom organizacyjny szkoły, powstawały kolejne klasy, uruchomiono kurs wieczorowy dla analfabetów, działała Szkoła Przysposobienia Rolniczego, organizowano kursy kroju i szycia. Równocześnie prowadzono dożywianie dzieci. Grono pedagogiczne zwiększyło się do czterech nauczycieli i stan ten utrzymał się przez wiele kolejnych lat. W roku 1947 Urząd Ziemski w Sanoku przydzielił szkole drugi budynek. Szkoła posiadała ustrój siedmioklasowy, dorośli uczyli się po 3 godziny wieczorem. W 1950 roku złożono wniosek o wybudowanie nowej szkoły, jednak liczne przeszkody administracyjnie znacznie opóźniły budowę, wskutek czego obecny budynek oddano do użytku dopiero w roku szkolnym 1961/62. Jednocześnie nawiązywano coraz lepsze kontakty ze środowiskiem lokalnym. Kopalnia Gazu w Strachocinie stała się opiekunem szkoły, co trwa nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. W roku 1951 kierownikiem szkoły zostaje Maria Magiera, a w roku 1953 zastępuje ją Helena Sucharzewska, która zarządza szkołą przez kolejnych 18 lat. W latach 60-tych przy szkole działała Organizacja Harcerska i kółko artystyczne, sekcja redakcyjna i kulturalno – oświatowa oraz Samorząd Uczniowski. Organizowane są wycieczki szkolne do Krakowa, Warszawy i Lublina. Wraz z rozpoczęciem nauki w nowym budynku, wyposażono klasopracownię fizyczno – chemiczną, salę do nauki języka polskiego oraz geografii. Od 1966 r. w ramach reformy oświaty pojawia się VIII klasa. Powstaje też Szkolne Koło Sportowe. W latach 70-tych nadal prowadzono remonty i wprowadzano udoskonalenia, wybudowano drogę do szkoły, boisko szkolne i ogrodzenie. W 1971 r. na stanowisko kierownika szkoły powołany zostaje Józef Baraniewicz. W 1973 r. odbyło się pierwsze w historii szkoły uroczyste pasowanie na ucznia w klasach pierwszych. 5 XI 1977 r. patronem szkoły został kpt. Aleksander Pawłowicz Hulewicz, bohater armii radzieckiej z czasów II wojny światowej, który zmarł w szpitalu polowym w Pakoszówce. Z tej okazji odsłonięto tablicę pamiątkową wmurowaną w ścianę frontową szkoły. Placówka utraciła ten patronat 28 II 2008 roku, obecnie ubiega się o nadanie imienia Ignacego Łukasiewicza. W roku szkolnym 1982/83 w szkole utworzony został Oddział Przedszkolny, do którego zapisano 13 dzieci. Następnym dyrektorem szkoły, od września 1990 r., zostaje Maria Szałajko. Realizując kolejną reformę oświaty, z początkiem roku 1994 r., szkoła przekazana została w zarząd Gminy Sanok. W tym roku uczniowie klas I – III rozpoczęli naukę w budynku Gminnego Przedszkola w Pakoszówce, który został oddany do użytku. Dzieci z klas IV – VIII uczyły się w głównym budynku szkoły. Od września 2001 dyrektorem szkoły zostaje Małgorzata Wileczek, której podlega Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Pakoszówce oraz Szkoła Podstawowa w Lalinie. Od 1 września 2003 roku przestaje funkcjonować Zespół Szkół –

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

uchwałą Rady Gminy z dnia 15 marca 2003 r. zlikwidowano Filialną Szkołę Podstawową w Lalinie i Przedszkole Gminne w Pakoszwówce. Szkoła Podstawowa w Pakoszwówce staje się samodzielną placówką.

Adres :

SP Pakoszkówka

Pakoszkówka 222

38 - 500 Sanok,

Tel.: (13) 46264 14

Mail: sppakoszowka@o2.pl

V.Gospodarka miejscowości Pakoszkówka

Na terenie Pakoszkówki działa aktywnie 20 przedsiębiorstw, głównie w branży usługowej m.in. usługi w handlu, usługi koparko-ładowarką, usługi gastronomiczne, usługi medyczne, usługi leśne. W Pakoszwówce działa także jedno gospodarstwo agroturystyczne – Gospodarstwo Agroturystyczne „U Pisarza” – Tadeusz Kaczmarek. W Pakoszwówce przeważają małe gospodarstwa rolne o powierzchni 3-4 hektary, które płody rolne wykorzystują na swoje własne potrzeby.

VI.Zasoby miejscowości Pakoszkówka

<i>Rodzaj zasobu</i>	<i>Opis zasobu jakim wieś dysponuje</i>
Środowisko przyrodnicze	
Walory krajobrazu	
Klimat	Wg klasyfikacji klimatycznej Romera klimat „górski i podgórski typu zaciszy śródgórskich krainy samborsko - sądeckiej”. Wiosny charakteryzują się dużym zróżnicowaniem temperatur, lata są upalne, jesień długie

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

	i ciepłe, a zimy surowe i śnieżne. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec(17⁰C),najzimniejszym styczeń(-4⁰C). Średnia roczna temp. powietrza wynosi 7,7⁰C. Suma rocznych opadów wynosi 737-912mm. Charakterystyczną cechą tego klimatu jest duża zmienność warunków atmosferycznych, wynikająca ze ścierania się oceanicznych i kontynentalnych mas powietrza. Okres wegetacyjny roślin wynosi ok. 209 dni.
Walory szaty roślinnej	- srebrna lipa (głowiasta), - dęby, - klony dzikie, - klon czerwony, - jesiony, - modrzewie, - akacje, - klony zwykłe.
W Pakoszkówce działają	- Orkiestra Dęta OSP, - drużyna piłkarska LKS, - Ochotnicza Straż Pożarna, - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pakoszkówka, - Przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie, - Szkoła Podstawowa.

Źródło: Opracowanie własne

VII. Analiza SWOT

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony Sołectwa Pakoszkówka oraz jego szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to także na

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

określenie obecnej sytuacji w Pakoszówce oraz przyszłych kierunków rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia). Wyodrębnienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w Sołectwie Pakoszkówka stanowiło podstawę do określenia misji sołectwa.

Mocne strony	Słabe strony
- Walory przyrodnicze - Zasoby kulturowe - Boisko sportowe we wsi - Dostęp do sieci gazowej - Niskie podatki w porównaniu do sąsiednich gmin - Dbłość ogółu mieszkańców gminy o środowisko i estetykę. - Zaangażowanie władz gminy w jej rozwój - Brak przemysłu silnie zanieczyszczającego środowisko - Bezpieczna okolica - Przewaga występowania rolnictwa indywidualnego; indywidualne rolnictwo o znacznym rozproszeniu – co sprzyja zachowaniu naturalnego krajobrazu, - położenie miejscowości przy głównej drodze z Sanoka do Rzeszowa - nowoczesne Euroboisko, - zmodernizowana i dobrze wyposażona Szkoła Podstawowa, - termomodernizacja WDK i zagospodarowanie placu przy WDK, - dostęp do przedszkola prowadzonego przez Stowarzyszenie, - kanalizacja sanitarna,	- Problemy z dostępem do Internetu, - Brak sali sportowej - Koncentracja życia społecznego i kulturalnego w Sanoku - Brak dostępu do gimnazjum - Wysokie bezrobocie - Brak szkoleń zawodowych i aktywizujących - Brak bazy agroturystycznej - Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza, - Brak wodociągu, - Brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dla młodzieży

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

Szanse	Zagrożenia
- Wolne tereny rozwojowe w zakresie mieszkalnictwa i funkcji turystycznych, - Możliwość pozyskania środków finansowych Unii Europejskiej na inwestycje, - Zwiększenie znaczenia miejscowości w gminie - Kontynuowanie polityki niskich podatków przez gminę - Działania podejmowane przez Lokalną Grupę Działania. Organizacji przy pomocy, której możliwe będzie pozyskanie środków finansowych dla gminy, rolników i przedsiębiorców, - Działania podejmowane przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pakoszówka, - Moda na turystykę wiejską i alternatywne formy spędzania czasu wolnego - Programy wspomagające rozwój obszarów wiejskich - Ucieczka ludzi z miasta na wieś - Doksztalcanie społeczeństwa – szkolenia i kursy	- Brak zaangażowana społeczności lokalnej w rozwój miejscowości - Emigracja zarobkowa i zmniejszenie liczby mieszkańców, - Ograniczone możliwości uzyskania pracy i niskie zarobki, - Wzrost bezrobocia. - Brak środków na funkcjonowanie instytucji kultury - Niedostosowanie rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej

Źródło: opracowanie własne

VIII.Misja i cele strategiczne

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”, czyli jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Misja wsi Pakoszówka:

„Pakoszówka to wieś coraz piękniejsza i funkcjonalniejsza – tu chcemy mieszkać, pracować i odpoczywać”

Misja wskazuje pola i kierunki działań na najbliższe lata w miejscowości Pakoszówka, które spowodują odnowę i rozwój wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

Jak ma wyglądać nasza wieś za 10 lat?

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne;
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe, turystyczne;
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, poszerzający wiedzę;
Co ma dać utrzymanie?	Nowopowstałe firmy; turystyka; inne usługi;
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje i Działania;
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, Wykorzystany potencjał krajobrazu;
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Ludowe, sportowe;
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetycznie;
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Zachowanie równowagi ekologicznej; Zmodernizowany układ kanalizacyjny;
Jakie ma być rolnictwo?	Dochodowe i zmodernizowane;
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Zadowalające dla potrzeb mieszkańców i turystów;
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych; Profesjonalne zajęcia świetlicowe i pozalekcyjne;
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia,

Źródło: Opracowanie własne

Cele strategiczne:

Cel strategiczny I: Wzrost atrakcyjności euroboiska poprzez zagospodarowanie przestrzeni wokół niego

Cel ma służyć zaspokojeniu potrzeb społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych miejscowości. Możliwe to będzie dzięki realizacji następujących zadań:

- Budowa drogi i placu na euroboisku w Pakoszówce
- Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku socjalno-szatniowego,
- Zaplecze socjalno-sanitarne w kompleksie euroboisko.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

Cel strategiczny II: Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich.

Cel zostanie osiągnięty poprzez działalność Koła Gospodyń Wiejskich oraz Orkiestrę Dętą OSP w Pakoszówce

Określone powyżej cele strategiczne wiążą się z realizacją zadań wspierających rozwój obszarów wiejskich, tworzenie warunków do przekształceń w rolnictwie, powstania różnorodnej, wielokierunkowej działalności gospodarczej oraz alternatywnych źródeł utrzymania na wsi. Ponadto zapewniają stałą poprawę warunków życia, zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców. Wpływają również na promocję turystyki wiejskiej i agroturystyki poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego, historycznego i przyrodniczego.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i ich obiektywnym potrzebom, mając na uwadze czynniki warunkujące możliwość przyszłego rozwoju i odnowy miejscowości Pakoszkówka, opracowano główny dokument planistyczny jakim jest Strategia Rozwoju Gminy na lata 2007 – 2015 . Realizacja zamierzeń zawartych w tym dokumencie, wymaga podjęcia starań dla pozyskania dodatkowych środków budżetowych, na realizację poszczególnych inwestycji. Przygotowana na potrzeby niniejszego dokumentu inwentaryzacja zasobów oraz analiza SWOT wskazała nie tylko podstawowe problemy i zagrożenia, ale również na kierunki przyszłego, pożądanego rozwoju miejscowości Pakoszkówka.

PROJEKTY DO ZREALIZOWANIA W RAMACH PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PAKOSZÓWKA

Uszczegółowienia do kart zadaniowych będą stanowiły załączniki do niniejszego planu i będą oparte o aktualizację kosztorysów budowlanych, zezwoleń, opracowań technicznych i ekspertyz oceny oddziaływania na środowisko. Uszczegółowienia będą odpowiednio dostosowane do wytycznych programu z którego dana inwestycja będzie współfinansowana.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

PROJEKT	
Wzrost atrakcyjności euroboiska poprzez zagospodarowanie przestrzeni wokół niego	
Termin realizacji:	2013-2015
Priorytet: Cel:	
Określenie kryterium kolejności realizacji będzie uzależnione od ogłoszenia rund aplikacyjnych w ramach którego przedsięwzięcie będzie wpisywało się w koszty kwalifikowane programu finansującego.	
Podmioty zaangażowane w realizację projektu: Rada Sołecka miejscowości Pakoszkówka, Urząd Gminy Sanok, mieszkańcy Sołectwa Pakoszkówka	
Nakłady do poniesienia:	
Nakłady własne:	902 061,89
Inne środki: PROW, RPO	
Środki pochodzące z dofinansowania będą wynosiły do 85% całości nakładów na inwestycje w zależności od działania lub maksymalnie 500 000,00 zł. przy aplikowaniu do działania „Odnowa i rozwój wsi” z PROW.	
Etapy realizacji: Opracowanie studium wykonalności oraz oceny efektywności inwestycji i zwrotu nakładów na przedsięwzięcie. Opracowanie ewaluacji ex-ante i oceny wpływu na środowisko. Aplikacja wniosku do PROW lub RPO WP. Przygotowanie procedury przetargowej i przeprowadzenie przetargu. Realizacja inwestycji. Rozliczenie i zakończenie inwestycji.	
Zadaniem tego projektu jest wzrost atrakcyjności miejscowości Pakoszkówka. Koszty inwestycji obejmują: - Drogi i place na euroboisku w Pakoszówce - Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku socjalno-szatniowego, - Zaplecze socjalno-sanitarne w kompleksie euro boisko, Inwestycja ta poprawi wizerunek sołectwa, dostępność do imprez kulturalnych i koncertów. Poprawi atrakcyjność terenów sołectwa, zwiększy integrację wśród mieszkańców i zagospodaruje ich wolny czas. Imprezy kulturalne mają również na celu krzewienie kultury regionalnej oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej Pakoszkówka. Zagospodarowanie obiektu wpłynie też na poprawę kondycji fizycznej mieszkańców.	

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

Pozostałe zadania:

- 1.** Szybki Internet – 10 000zł
- 2.** Uzupełnienie oświetlenia ulicznego – 50 000zł
- 3.** Utworzenie ścieżki zdrowia – 10 000zł
- 4.** Gospodarstwa agroturystyczne (szkolenia dla zainteresowanych) – 20 000zł
- 5.** Odnowa/restauracja pomnika – 20 000,00zł
- 6.** Ogrodzenie placu przy WDK – 40 000,00zł
- 7.** Budowa wodociągu – 4000 000,00zł
- 8.** Modernizacja dróg gminnych – 200 000,00zł

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka jest dokumentem przedstawiającym analizę i diagnozę miejscowości oraz plan rozwoju stworzony w oparciu o prognozę. Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka zawiera w sobie wizję stanu docelowego o horyzoncie czasowym 7 lat. Określone są projekty i kierunki rozwoju. Ocena oddziaływania na środowisko oraz ewaluacja ex-ante są potraktowane w niniejszym dokumencie jako instrukcje i wytyczne ze wskazaniem na akty normatywne określone w dyrektywach unijnych. Plan jest dokumentem, który podlegać może modyfikacjom, wprowadzane mogą być dodatkowe zadania uznane za ważne dla mieszkańców, inne mogą być z niego usuwane. Decydujący wpływ na jego realizację będzie miało pozyskiwanie środków ze źródeł innych niż budżet gminy. Fakt ten może determinować kolejność i zakres realizowanych zadań. Zmiany w Planie wprowadzane mogą być w sposób analogiczny do jego przyjęcia.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

IX. Harmonogram działań

Rozpoczęcie realizacji projektu nastąpi po podpisaniu umowy dofinansowania w ramach PROW na lata 2007 – 2015. Uwzględniając termin naboru wniosków w II kwartale 2013 roku planowane rozpoczęcie działań priorytetowych nastąpi w II połowie 2013 roku. Zakończenie planowane jest na IV kwartał 2014 roku. Pozostałe działania zaplanowane są na lata następne.

Rodzaj zadania	2013				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	I	II	III	IV							
1. Wzrost atrakcyjności euroboiska poprzez zagospodarowanie przestrzeni wokół niego			X	X	X						
2. Szybki Internet					X						
3. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego						X	X				
4. Utworzenie ścieżki zdrowia							X				
5. Gospodarstwa agroturystyczne (szkolenia dla zainteresowanych)					X				X	X	X
6. Odnowa/restauracja pomnika							X				
7. Ogrodzenie placu przy WDK						X					
8. Budowa wodociągu						X					
9. Modernizacja dróg gminnych								X			

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

X. Źródła finansowania

Lp	Zadanie	2013	2014	2015	Środki własne gminy (PLN)	Oczekiwana wartość refundacji (PLN)
					25%	(75%)
1.	Drogi i place na euroboisku w Pakoszkówce	64 335,93	100 000,00	100 000,00	66 083,98	198 251,95
2	Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku socjalno-szatniowego	0	93 465,98	0	23 366,49	70 099,49
3	Zaplecze socjalno-sanitarne w kompleksie euroboisko	75 581,74	300 000,00	0	93 895,44	281 686,30
4	Podatek VAT i pozostały wkład własny	0	0	0	218 715,98	0
SUMA		139 917,67	493 465,98	100 000,00	402 061,89	500 000,00

XI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

W miejscowości Pakoszkówka znajdują się obszary, które ze względu na swoje położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne mają szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Takim obszarem jest euro boisko, które skupia przy sobie społeczność lokalną (młodzież, dzieci i dorosłych) tutaj swoje mecze rozgrywa miejscowa drużyna sportowa oraz organizowane są przeróżne imprezy okolicznościowe. Aby poprawić stan boiska sportowego należy wybudować trybuny z zadaszeniem i odrębnymi siedziskami, wykonać dojazd, parking przy boisku oraz wybudować budynek mieszczący w sobie szatnię. Wykonanie tych prac niewątpliwie podniesie standard i estetykę centrum miejscowości. Odpowiednio zagospodarowane tereny zaspokajające potrzeby społeczne i kulturalne mieszkańców wpłyną na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich, będą sprzyjać nawiązywaniu kontaktów

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszówka

---

społecznych i staną się wizytówką miejscowości.

XII. System wdrażania

Ważnym elementem decydującym od początku wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Pakoszówka jest wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Sanok. Prace nad Planem od samego początku będą poddane pełnej kontroli mieszkańców Pakoszówki. Będzie to źródło informacji o zaplanowanych działaniach i inwestycji, a także postępach prowadzonych prac. Mieszkańcy będą uczestniczyć w aktualizacji Planu Odnowy Miejscowości oraz zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych.

Plan Odnowy Miejscowości podlegać będzie monitorowaniu. Proces ten polegał będzie na analizie stanu zaawansowania założonych działań oraz zgodności ich z zamierzonymi celami. Stan realizacji zaplanowanych działań i ich weryfikacja będzie procesem ciągłym, trwającym od momentu rozpoczęcia planowania inwestycji, poprzez realizację, aż do zakończenia. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, wskaźników, statystyk.

XIII. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości Pakoszówka z innymi dokumentami strategicznymi

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości nie jest jedynym dokumentem określającym sposoby rozwoju opisywanego obszaru. Istnieje wiele innych dokumentów o charakterze strategicznym, do których ma ona nawiązywać i pozostawać w spójności. Zadaniem POM jest uwzględnianie ich zapisów zgodnie z zasadą integralności działań. Określenie takich powiązań niewątpliwie podnosi efektywność i przydatność samej POM.

Poniżej zaprezentowano korelację POM z najważniejszymi dokumentami planistycznymi:

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013, Narodowa Strategia Spójności.

Strategia Rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, Cele polityki spójności w Polsce wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

5.4.1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,

5.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

5.4.6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Narodowy Plan Rozwoju

Pięć podstawowych celów cząstkowych NPR:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
- zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego,
- wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2007-2013

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) jest:

1. Wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia.
2. Zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi.
3. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, sport i rekreację.
4. Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój instytucji kultury.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020

1. Rozwój przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich, poprzez wsparcie finansowe oraz instytucjonalne.
2. Działania na rzecz podniesienia atrakcyjności regionu dla rozwoju inwestycji.
3. Turystyka jako czynnik rozwoju społeczno – gospodarczego województwa.
4. Wspieranie inwestycji komunikacyjnych: drogowych, kolejowych i lotniczych.
5. Wspieranie inwestycji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.
6. Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju.
7. Odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Pakoszkówka

---

8. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych.
9. Rozwój rynku rolnego.
10. Zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza i gleb oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.
11. Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.
12. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
13. Wzmocnienie jakościowego rozwoju zasobów pracy regionu.
14. Rozwój kultury.
15. Tworzenie warunków do podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i pozyskiwania inwestycji.
16. Współpraca na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego.
17. Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo oraz ochrona środowiska przyrodniczego.
18. Wspieranie działań na rzecz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznemu.

XIV. Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Sanok przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istota tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Sanok
Tomasz Lipiński